

3. Osoba blízká už nepomůže

KURZ PRÁVNÍ SEBEOBDRANY

když nejde o trestný čin nebo jiný správní delikt,“ upřesňuje Matzner. „Od trestného činu se dopravní přestupek liší tím, že není projednáván soudem, ale obecním úřadem obce s rozšířenou působností.“

Pozor, pravidla se mění a postihy jsou stále přísnější

Většina řidičů je přesvědčena, že má řízení v malíčku a že samozřejmě ovládá i pravidla provozu. „Realita je taková, že řidiči často znají z dopravních předpisů jen to opravdu základní,“ upozorňuje Petr Vomáčka z asistenční služby ÚAMK. „Zejména pak mnozí starší, i když zkušenější řidiči často aktuální znění dopravních předpisů nečtou a bývají pak překvapeni, že způsob chování, který byl dříve povolen nebo tolerován, již tolerován není.“

Z pravidel, která se nejčastěji porušují, Vomáčka uvádí například jízdu v levém pruhu, i když je pravý volný, jízdu po vyhrazeném pruhu, jízdu v odstavném pruhu na dálnici, nedostatky v povinné výbavě, zejména vybavení reflexními vestami, propadlou platností autolekárničky, správné svícení denními světly či správné používání mlhových světel.

Pokud se přestupku dopustíte, není nutné jej řešit hned na místě. „Pokud řidič nesouhlasí s pokoutou v blokovém řízení, bude následně zahájeno správní řízení, kde má řidič řadu oprávnění. Má také možnost podat odvolání k nadřízenému orgánu nebo zažádat o soudní přezkum rozhodnutí správního orgánu,“ upozorňuje Martin Cír.

Utekl vám začátek seriálu? Nevadí!

Objednejte si předplatné na www.lidovenoviny.cz/pravniobrana nebo na 225 555 533. V ceně je přístup do elektronické verze deníku, o žádné vydání tak nepřijedete.

Obsah kurzu

22. 1. Autohavárie – viník
23. 1. Autohavárie – nabouraný
25. 1. Dopravní přestupky
26. 1. Body za přestupky
27. 1. Pokuty za přestupky
28. 1. Odebrání řidičského průkazu
29. 1. Pokuty od úřadů
30. 1. Nedodržívání nájemní smlouvy
1. 2. Šikana pronajímatelem
2. 2. Šikana nájemníkem
3. 2. Vztahy se sousedy
4. 2. Škody způsobené zvířetem
5. 2. Škody na zvířeti
6. 2. Co si ohlídat při stavbě
8. 2. Stavební úřad – spory
9. 2. Plánované stavby a jak je zastavit
10. 2. Získávání informací
11. 2. Spory s řemeslníky
12. 2. Reklama a vrácení zboží z kamenného obchodu
13. 2. Reklama a vrácení zboží z internetového obchodu
15. 2. Reklama služeb
16. 2. Stahování filmů z internetu, focení umění
17. 2. Pacient u lékaře
18. 2. Pacient v nemocnici
19. 2. Chyby lékaře
20. 2. Zákazník v lékárně
22. 2. Právo na léky a pomůcky
23. 2. Spamy a průzkumy
24. 2. Sebeobrana a zákroky proti zlodějům
25. 2. Kde získávat informace o právu

VAŠE PRÁVA

Nevypovídat, tedy nepodávat vysvětlení, jestliže by vám nebo osobám vám blízkým hrozilo nebezpečí postihu za přestupek či trestný čin. Rovněž máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem a důkazům či je uplatňovat a navrhnout za účelem své obhajoby.

Tvrdit, že váš přestupek již nemůže být projednán, pokud nebylo zahájeno řízení o přestupku nebo vydán příkaz o uložení pokuty do jednoho roku od jeho spáchání. V rámci již zahájeného řízení můžete stejnou námitku uplatnit, pokud od spáchání přestupku uplynuly dva roky, a přesto nebyl projednán.

Odmítnout úhradu blokové pokuty. Žádat, aby podezření z přestupku bylo projednáno v nezkráceném řízení.

Před nabytím právní mocí rozhodnutí, kterým je stanoveno, že jste se dopustili přestupku, máte ze zákona právo na podání opravného prostředku. Správní orgán vás o tomto právu musí řádně poučit včetně uvedení lhůty pro toto podání. Proti uložení pokuty v blokovém řízení se odvolat nelze, lze požadovat přezkumné řízení.

VAŠE POVINNOSTI

Dostavit se na výzvu k podání vysvětlení. Pokud tak neučiníte bez řádné omluvy, může vám správní orgán uložít pokutu až do výše 5000 korun.

Podat nezbytné vysvětlení k prověření dosíleho oznámení o přestupku. Povinnost je limitována možností odepřít výpověď tehdy, hrozilo-li by vám či osobě blízké nebezpečí postihu za přestupek či trestný čin.

V případech, že jste byli uznáni vinnými z přestupku, je vaší povinností hradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1000 korun. Povinnost hradit náklady řízení však nelze uložit v blokovém ani příkazním řízení. To může vést správní orgán, není-li pochybnosti o tom, že obviněný z přestupku se přestupku skutečně dopustil.

Podrobit se uložené sankci za přestupek. Následky opačného jednání mohou být totiž mnohem závažnější.

Připravili Miloš Sochor a Hana Nováková, kancelář PwC Legal

Pojem osoba blízká působí jako zaklínadlo, ostatně jde o právní termín.

Donedávna bylo možné se právě s odkazem na „osobu blízkou“ vyhnout placení pokuty za dopravní přestupek. Před třemi lety se však změnil zákon.

Odpovědnost nese v těchto případech **nově provozovatel vozidla**, tedy nejčastěji jeho vlastník.

JAN JANUŠ
redaktor LN

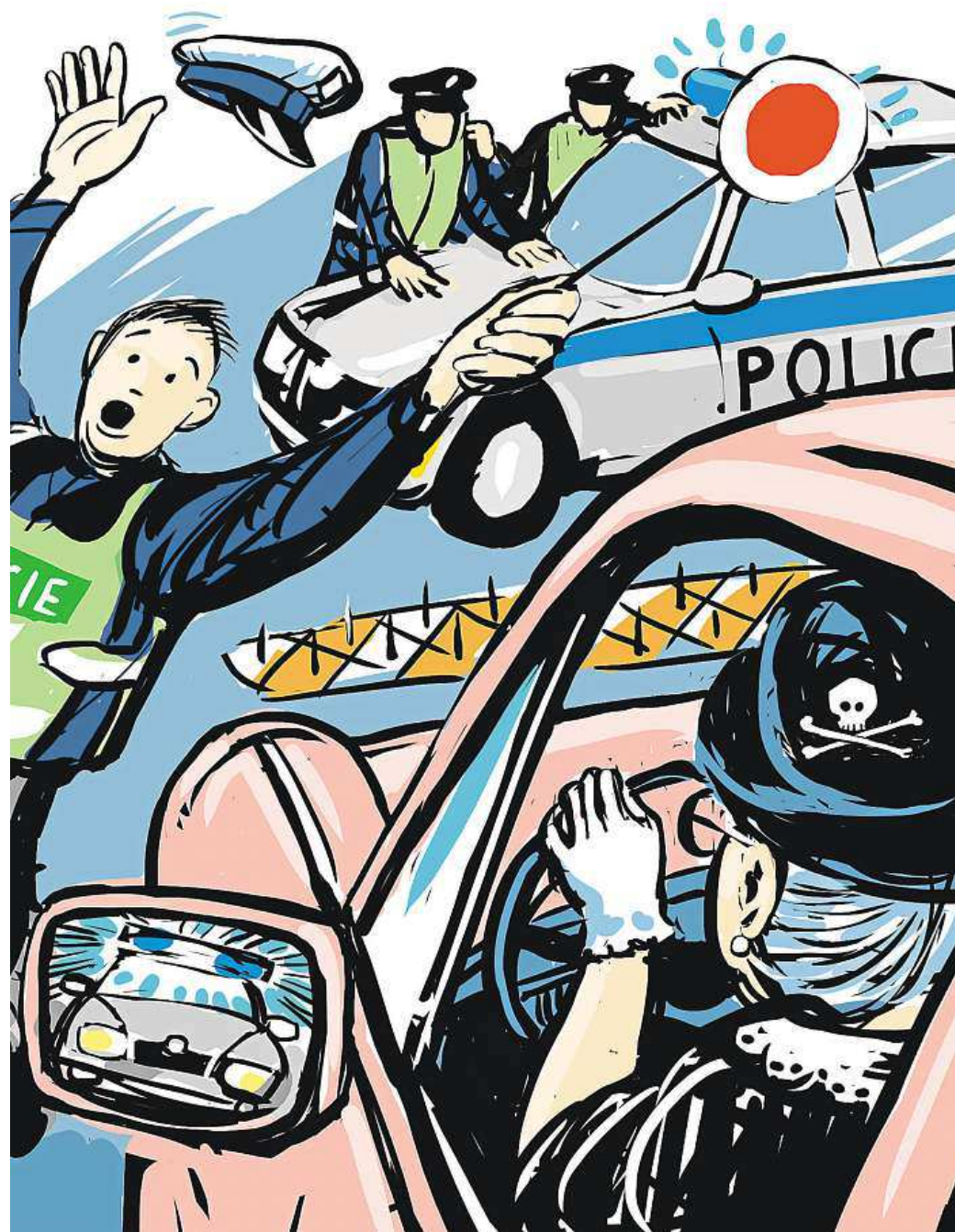
Víte, to auto jsem neřídil já, ale jeden můj příbuzný, osoba blízká, jmenovat ji samozřejmě nebudu. Věta, kterou v minulosti používaly ve snaze vyhnout se placení pokuty za dopravní přestupek zastupy řidičů, už nějakou dobu nezabírá. A to kvůli paragrafu 125f, který se před třemi lety objevil v zákonu o provozu na pozemních komunikacích. Vznikl právě proto, aby podobné výmluvy už nebyly možné.

Aktuálně platná, základní pravidla odpovědnosti za dopravní přestupek popisuje advokát Martin Cír z kanceláře bpv Braun Partners takto: „Odpovědným za spáchání dopravního přestupku je řidič, pokud mu toto lze dokázat. Za spáchaný přestupek odpovídá provozovatel vozidla, pokud není schopen prokázat či označit, kdo vozidlo řídil.“

Jak však upozorňuje advokát Miloš Sochor z kanceláře PwC Legal, provozovatel vozidla bývá v těchto případech postižen nikoliv za fakticky spáchaný přestupek, ale za to, že nezajistil, aby s jeho vozem nebyly prováděny nepravosti. Za tento delikt mu hrozí pokuta až 10 tisíc korun. „Ustanovení je však doplněno o korektiv, díky kterému se provozovatel odpovědnosti zprostit, jestliže správnímu orgánu sdělí, kdo přestupek spáchal,“ dodává Sochor.

Stejně tak podle něj provozovatel za přestupek neodpovídá ani ve chvíli, kdy mu bylo odcizeno vozidlo nebo tabulka s poznávací značkou, nebo pokud měl už v době, kdy k přestupku došlo, podanou žádost o zápis změny provozovatele v registru vozidel.

Odkaz na jinou osobu coby viníka přestupku však neplatí automaticky, jinak by se dala odpo-

ILLUSTRACE RICHARD CORTÉS

vědnost snadno přehazovat například na sousedy nebo na rodiče. „Policii lze sdělit, že osobou, která spáchala přestupek, je někdo jiný. Pokud se to nepotvrdí a druhé osobě se povede tvrzení provozovatele motorového vozidla vyvrátit, odpovědnost se vrací zpátky na něj,“ popisuje celkem jednoduché pravidlo advokát Jiří Matzner.

Pro majitele vozidla je pak dobrá zpráva alespoň fakt, že za prohřešek podle zmíněného paragrafu 125f nedostane žádné trestné body a nemůže ani přijít o řidičský průkaz.

Nová výmluva: krajní nouze

Chybující řidiči si ale našli jinou cestu, jak se své odpovědnosti zbavit, a to s odkazem na takzvanou krajní nouzi. Říkají třeba, že pravidla skutečně porušit museli, proto-

3. DÍL: DOPRAVNÍ PŘESTUPKY

že jen tak mohli předejít ještě nebezpečnější situaci. „Ne vždy je však taková obrana úspěšná, protože krajní nouze předpokládá splnění dvou základních podmínek,“ varuje Hana Nováková z PwC Legal. Porušením zákona totiž podle Novákové jednak nesmí dojít k ještě horšímu následku, jednak musí být jisté, že nebezpečí nešlo odvrátit jiným způsobem. „Řidič obviněný z přestupku překročení nejvyšší dovolené rychlosti tedy musí být velmi pohotový a přesvědčivý ve své odpovědi na otázku, proč například nezavolal sanitku, taxi či se jednoduše nezachoval jiným vhodným způsobem,“ popisuje zá-

drhel právníčka. Tuto variantu obrany tak Hana Nováková nedoporučuje příliš pokoušet: „Správní orgán ve většině případů vašim argumentům spíše neuvěří a bude je považovat za účelové.“

Seznam přestupků neexistuje

Prakticky jakékoli porušení pravidel silničního provozu může podle Jiřího Matznera zakládat odpovědnost za přestupek. „Přestupek je definován jako zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně,“ říká Matzner.

Jenže žádný dokument, který by všechny dopravní přešlapy vyjmenovával, neexistuje. Přestupky jsou rozptýleny ve stovkách, ba možná i tisících paragrafů. „O přestupek jde pouze tehdy,

Kupní smlouva platí i uzavřená ústně

Kupní smlouva patří historicky k vůbec nejčastěji sepsaným právním dokumentům. Nejde přitom o žádnou vysloveně složitou „právníčinu“ a minimálně s jednoduchým prodejem, například automobilu (vzor této kupní smlouvy najdou předplatitelé LN v digitální tčecce – pozn. red.), si patrně každý poradí sám, aniž by musel angažovat advokáta.

Na začátku roku 2014 navíc došlo v požadavcích na uzavírání kupních smluv k významnému ulehčení. Nový občanský zákoník totiž sjednotil pravidla uzavírání tohoto dokumentu jak pro soukromé, tak i pro obchodní záležitosti.

Zákonodárci přitom vyšli z dosavadního znění obchodního zákoníku, který už ale v současnosti neexistuje. Uzavírání kupních smluv se tak řídí ve všech případech jednotlivými ustanoveními

nového občanského zákoníku, zejména paragrafy 2079 až 2084.

Náležitostí prodeje a řešení možných problémů, jako jsou například nejasnosti ohledně jakosti či kvality, se týkají také následující částí kodexu. Vymezuji rovněž specifická pravidla pro jednotlivé koupě, například při prodeji movitých věcí. Právě těmito postupy se řídí i prodej automobilu.

Sepsat smlouvu se vyplatí

Běžnou kupní smlouvu ani není třeba sepsávat, stačí ji uzavřít jen ústně. Dohoda však musí být dostatečně určitá. Bez problému by ji pak měl uznat i jakýkoliv soud nebo jiný autoritativní orgán.

Písemně je nutné kupní smlouvu připravit jen tehdy, když se týká převodu nemovitosti nebo když to požaduje alespoň jedna strana, která ji uzavírá. Tedy buď kupující, nebo prodávající. Druhá strana jí pak musí samozřejmě vy-

PRÁVNÍ DOKUMENTY

Vzory dokumentů jsou přístupné ke stažení zdarma pro předplatitele na www.lidovenoviny.cz/dokumenty. Případné dotazy směřujte na linku callcentra 225 555 533.

hovět. Prakticky vždy se však kupní smlouvu vyplatí sepsat, i když to není ze zákona nutné. Eliminuje to totiž zmatky stejně jako možné rozdílné představy kupujícího a prodávající. Třeba o tom, na čem se vlastně domluvi-

li a za jakých okolností k převodu věci dochází. Mají pak v ruce jasný dokument, který jejich obchod dokazuje.

„Když lidé smlouvu slušně sepišou a budou si navzájem rozumět, co v ní je, a bude to pochopitelné i pro soud, neměl by vzniknout žádný problém,“ potvrzuje advokát Stanislav Servus z kanceláře Dvořák Hager & Partner.

V obecné rovině pak bývá rozhodujícím okamžikem převzetí věci. Pokud se totiž od této chvíle poškodí, riziko už nese kupující, a nikoliv prodávající. „Nebezpečí škody přechází na kupujícího převzetím věci,“ dočteme se v zákoníku.

Pozor ale na to, že stejný následek má i nepřevzetí věci, pokud již prodávající umožnil kupujícímu s ní nakládat. Nelze se pak vymlouvat na to, že tak neučinil. Pokud tak někde stojící auto například někdo nabourá, kupující, kte-

rý už s ním mohl odjet, bude mít smůlu. Pravidlo ale samozřejmě neplatí úplně vždy.

Smlouvy už se nebudou rušit

Nový občanský zákoník uzavírá smlouvy celkově výrazně odformalizoval. Ani v případě jiných kontraktů tak často netrvá na jejich uzavření v písemné formě. „U sepsávání smluv nevidím zásadní rozdíl. Jiné to ale bude, pokud dojde i k jejich vymáhání. Tomu by měl nový občanský zákoník pomoci,“ předpokládá Stanislav Servus. Soudy by totiž už neměly rušit smlouvy jen kvůli tomu, že nesplnily některé z formálních kritérií, jako tomu bylo v minulosti.

Vzory smluv a podání poskytl právní systém CODEXIS®